

PRŮVODCE NAUČNOU STEZKOU DĚVÍN

Soutěska - vápencové skály

Naučná stezka Děvín

Podzimní houkání sovy nad setmělými korunami stromů, křik přelétávajících husí v siluetě pohyblivého „V“, pestrobarevný koberec korunních lístků v záři nesmělého dubnového slunce, letní žár ponechávající životní prostor jen těm nejotrljším, bělostná bradla jurských vápenců, v jejichž štěrbinách se nitkami kořinek vši silou drží žlutá tařice. A také tesání kamennou sekyrou nebo cinkání kravských zvonců, když v klidu usednete na kámen na pokraji lesa a zaposloucháte se do zvuků dějin člověka, který poprvé Pálavou kráčel už v paleolitu, od těch dob tato místa neopustil, čímž vtiskl krajině neopakovatelný ráz. Krajině, která svou charakteristickou siluetou přitáhne jako magnet každoročně tisíce zvědavců lačnících po nevšedním zážitku...

Jen málokdo v dlouhém zástupu návštěvníků však dokáže postřehnout všechny klenoty pálavských vršků i údolí, a tak přijměte pozvání na patnáctero zastavení naučné stezky, která vám pomohou pojmenovat rostliny kolem cesty, poznat živočichy, kteří unikají vašim zrakům a také trochu porozumět tomu, jakou roli sehrál člověk ve vývoji zdejší přírody a krajiny.

Informační panely naučné stezky jsou doplněny třemi orientačními mapami na hlavních rozcestích. Stezka je určena pro pěší, je středně fyzicky náročná a jejím úkolem je provést návštěvníky všemi zajímavými místy rezervace, proto nemá trasa tvar klasického okruhu. Jednotlivá zastavení na sebe vzájemně navazují jen velmi volně, a proto je možné se na stezku připojit ze kterékoliv přístupové cesty.

1. Ochrana přírody a krajiny

Národní přírodní rezervace (NPR) Děvín-Kotel-Soutěska s vrchem Děvínem (550 m n. m.) představuje významnou krajinnou dominantu jižní Moravy. Díky svým přírodním zvláštnostem je unikátní součástí našeho národního bohatství, vyhledávanou a obdivovanou zástupy turistů. Důvodem vyhlášení NPR Děvín-Kotel-Soutěska se stala ochrana skalních, stepních, křovinných a lesních ekosystémů na vápencovém podkladu s mimořádně bohatou flórou a faunou, vytvářející a formující se již po tisíce let za spoluúčasti člověka.

Jaká je historie ochrany tohoto území?

1946

Ve snaze uchovat přírodu Děvína příštím generacím vyhlásila v roce 1946 Okresní správní komise v Mikulově Děvín přísnou rezervací.

1956

V roce 1956 byl Děvín zařazen do systému státní ochrany přírody jako státní přírodní rezervace.

1976

V roce 1976 se celá rezervace stala součástí Chráněné krajinné oblasti Pálava.

1986

Celé území CHKO bylo v roce 1986 vyhlášeno Biosférickou rezervací Pálava a tím začleněno do celosvětové sítě UNESCO.

1992

Území bylo zařazeno do kategorie národní přírodní rezervace podle zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

2003

V roce 2003 došlo k rozšíření stávající biosférické rezervace, která nyní nese jméno Dolní Morava. Děvín je její významnou součástí.

2004

Území rezervace se stává součástí soustavy Natura 2000 podle evropské směrnice o stanovištích. Je také součástí Ptačí oblasti Pálava podle směrnice o ptácích.

2. Teplomilné doubravy

Lesy jižních a jihovýchodních svahů Děvína jsou přizpůsobeny extrémním klimatickým a půdním podmínkám. Vzhled těchto porostů určuje nedostatek vláhy, intenzivní oslunění a velké kolísání teplot během dne i v průběhu roku. Teplomilné a suchomilné (xerothermní) doubravy najdeme v České republice pouze ostrůvkovitě v nejteplejších oblastech. Jsou vázány na jižně orientované svahy se suchými půdami, které se vyvinuly na spraších nebo na skalnatých podkladech. V tomto případě jde o půdy označované jako rendziny.

Jihovýchodní svahy Děvína

Na suchých svazích vystavených intenzivnímu slunečnímu záření mají stromy zpomalené životní pochody a rostou velmi pomalu. Dožívají se však stáří několika set let. Teplomilné doubravy dobře snášejí nepříznivé přírodní podmínky jako sucho nebo vymrzání. V rozvolněných, prosvětlených lesích s množstvím otevřených ploch, a také starších stromů má mnoho vzácných živočichů své nejpočetnější populace v ČR. Relativně často se zde setkáme

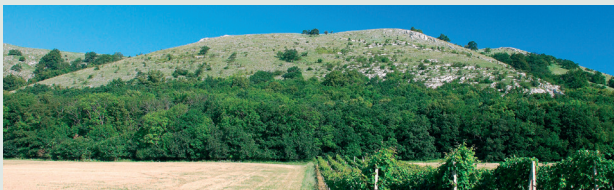

Roháč obecný
(*Lucanus cervus*)

Hlaváček jarní
(*Adonis vernalis*)

například s jinde vzácným roháčem obecným nebo dokonce s jasonem dymnivkovým. V bylinném podrostu nebo na okrajích doubrav nalezneme například čistic prímý nebo kakost krvavý. Hojně zde roste hlaváček jarní nebo třemdava bílá.

3. Skalní stepi

Na příkrých jižně orientovaných skalnatých svazích Děvína panují extrémní ekologické podmínky. Za slunečných dnů je tu velmi teplo a obvykle už od poloviny května také mimořádné sucho, neboť mělká vrstva půdy s velkým podílem kamení a skalními výchozy je schopna zadržet jen velmi malé množství vláhy. S výjimkou některých míst zde nemohou růst stromy a většinou ani keře. V zimě zde jen výjimečně leží sníh po delší dobu, a proto nejsou rostliny chráněny před silnými mrazy.

Vyvinulo se zde společenstvo označované jako skalní step. Je tvořeno především vytrvalými trávami, k nimž se druží některé vytrvalé dvouděložné byliny a polokeře. Všechny tyto rostliny se vyznačují různými přizpůsobeními, které jim umožňují existovat na extrémně suchých a teplých stanovištích. Skalní stepi jsou biotopem s extrémními teplotními i vlhkostními poměry, které svědčí především druhům jihoevropského a panonského původu.

Rostou zde i některé sukulентní rostliny, např. rozchodníky a netřesky. Nedostatek vody čelí „tučnými“ listy s velkým obsahem vody. Živočichové zde žijící jsou často noční tvorové, kteří se přes den ukrývají pod kameny nebo v zemních norách.

Kosatec nízký
(*Iris pumila*)

Ještěrka zelená - samec
(*Lacerta viridis*)

4. Historie hradu Děvičky

Nejstarší písemná zpráva o hradu pochází z roku 1222, kdy zde byl správcem Štěpán z Medlova, předek pánů z Pernštejna. Jméno Děvičky je odvozeno od staré pověsti, podle níž byly do hradeb zazdívány panny, aby byl hrad nedobytný. Hrad sloužil k zajištění správy zeměpanského majetku a k ochraně zemské cesty vedoucí od Mikulova směrem k Olomouci.

Ve druhé polovině 13. století jméno hradu mizí z historických pramenů, a tak se zdá, že byl zničen a obnoven teprve na konci 13. stol. V roce 1334 udělil král Jan Lucemburský Děvičky spolu s městečkem Strachotínem, Věstonicemi, Pavlovem a dnes zaniklými Stochnicemi Hartneidovi z Liechtensteina. Od té doby byly Děvičky součástí Mikulovského panství. Hrad nebyl přímo obýván pány, zastupovali je purkrabí. Kryštof z Liechtensteina byl kvůli svým dluhům nucen prodat v roce 1560 hrad Děvičky i celé Mikulovské panství, a to uherskému šlechtici Ladislavu Kerecsenyimu, známému veliteli vojsk v tureckých válkách. V roce 1572 získali značně zchátralý hrad Dietrichsteinové. Poslední úpravy hradu proběhly za Zikmunda z Dietrichsteina, který jej jako poslední z pánů přebudoval, zejména zastavěl volné nádvoří a severovýchodní část vnitřního hradu. O těchto přestavbách svědčí užití cihlového a smíšeného zdiva. Zkázu hradu způsobili Švédové, kteří jej obsadili a před svým odchodem v roce 1645 spolu se sousedním Pavlovem zapálili.

V roce 1683 už na zpustlém hradě stávaly pouze hlídky, aby hlásily příchod Turků. Ještě v roce 1784 měl na hradě obydlí hlídač a zvonem na hradní věži upozorňoval osady pod kopcem na požár nebo blížící se bouři. Po jeho smrti byl zvon prodán do Klentnice a hrad zůstal opuštěn docela. Zvon z Děviček přežil v klentnickém kostele obě světové války a dodnes můžete zaslechnout z Klentnice jeho vyzvánění.

5. Dubohabřiny severovýchodních svahů

Dubohabřiny jsou lesní společenstva vázaná na mírné svahy a vodou normálně zásobené půdy. Těmi jsou obvykle illimerizované půdy (hnědozemě, luvizemě). Na Pálavě se kromě Děvína vyskytují rozsáhlejší porosty dubohabřin ještě v Milovickém lese. Jedná se o běžná lesní společenstva nížin až pahorkatin Moravy a části Čech. Na jihovýchodní Moravě najdeme jejich nejteplomilnější variantu.

Podoba a vůbec existence dubohabřin je zároveň podmíněna jejich dlouhodobým obhospodařováním. Bez něj by druhové složení vypadalo jinak, lesy by neměly podobu typických hájů s převládajícím habrem, duby a lípami. Většina dubohabřinových porostů je pařezinového původu. Ve stromovém patře mají zastoupení dub zimní, habr obecný, lípa, jasan ztepilý a místy i jeřáb břek. Vtroušena je třešeň ptačí a jilm habrolistý, případně javor klen nebo javor mléč. Keřové patro tvoří teplomilné keře, hlavně dřín jarní, brslen evropský, ptačí zob obecný a řešetlák počistivý.

V minulosti spásala keřové patro oborní zvěř, po zrušení obory a poklesu stavů spárkaté zvěře se les opět přiblížil přirozené struktuře. V bylinném patře se vyskytují obvyklé hájové druhy, např. lipnice hajní, srha hajní, svízel vonný. Pálavské dubohabřiny, které označujeme jako panonské dubohabřiny, se od podobných lesů Českého masivu liší přítomností teplomilných druhů, např. ostřice Micheliovy, kamejky modronachové a prvosenky jarní.

Prvosenka jarní
(*Primula veris*)

6. Historie a současnost lesního hospodaření

Ve starosídelní oblasti jižní Moravy zůstalo lesů málo. Lesy sloužily především jako zdroj palivového dřeva, které bylo až do konce středověku hlavním zdrojem energie. Poskytovaly dřevo na stavby, dubová kůra se zpracovávala na výrobu třísla, které bylo nutné k činění kůží, z duběnek se vyráběl inkoust. V lesích se pásli dobytek a pro pastvu měla velký význam podzemní úroda žaludů. Mladé prýty dřevin byly využívány pro krmení dobytka v zimním období, opadané listí – hrabanka – sloužilo jako stelivo ve stájích.

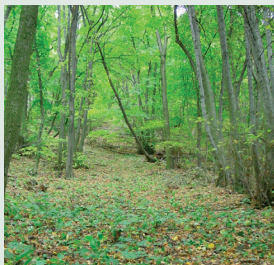
Existence cenných pálavských teplomilných doubrav a dubohabřin je spjata s historickými způsoby péče o les. Na Děvině jsou jedny z nejlépe zachovaných pařezin u nás. Dlouholetou absencí tohoto obhospodařování se dřívě řídké a světlé lesy zapojují a stávají se stinnými. Pomalu mizí „historická paměť“ dřívějšího hospodaření v krajině a s ní i některé druhy vázané na světlé lesy. V současné době se proto ochránáři společně s lesníky snaží o návrat k původním formám hospodaření.

Tento starý strom je výsledkem dřívějšího hospodaření. Neustálým ořezáváním a obrážením se během několika set let na jednom pařezu vytvořil mohutný víckmenný jedinec lípy velkolisté. Je jedinečným svědkem činnosti našich předků v krajině.

7. Suťové lesy

Rostou na nejchladnějších a nejlhčích místech Děvína, která najdete na příkrych, severně orientovaných svazích pod hřebenem. Teplotní a vlhkostní výkyvy během dne i roku jsou zde menší než na protějších jižně orientovaných stepních svazích. Podobu a druhové složení lesa určují zejména půdy na mělkých a nestabilních vápencových suťích. Suťové lesy jsou v současnosti nejstaršími lesními porosty Děvína. Jejich věk dosahuje již bezmála sta let. Jsou proto stinné, druhově poměrně chudé a jednotvárné.

Ve stromovém patře převládá lípa velkolistá a jasan ztepilý. V minulosti se v porostech mnohem více uplatňoval jilm horský, který nyní ustoupil vlivem houbového onemocnění tzv. grafiózy. Přesto v rezervaci zůstalo několik starých plodných stromů. Dostatečná vlhkost půdy umožňuje rychlý koloběh živin, kterých je v půdě obvykle nadbytek. Projevuje se výskytem nitrofilních a vlhkomilných druhů, např. kakostu smrdutého, kopřivy dvoudomé nebo hluchavky skvrnité. Chladnější mezoklima umožňuje též výskyt některých podhorských druhů, jako je kyčelnice devítilistá, jejíž nejbližší lokality jsou od Děvína vzdáleny desítky kilometrů.

Kyčelnice devítilistá
(*Dentaria enneaphyllos*)

Hluchavka skvrnitá
(*Lamium maculatum*)

Žluva hajní
(*Oriolus oriolus*)

Popice 4 km

Dolní Věstonice

Horní Věstonice

Tři panny

Děvičky

Děvín
550 m

Martinka
Obří kámen

Trún
Obora
483 m

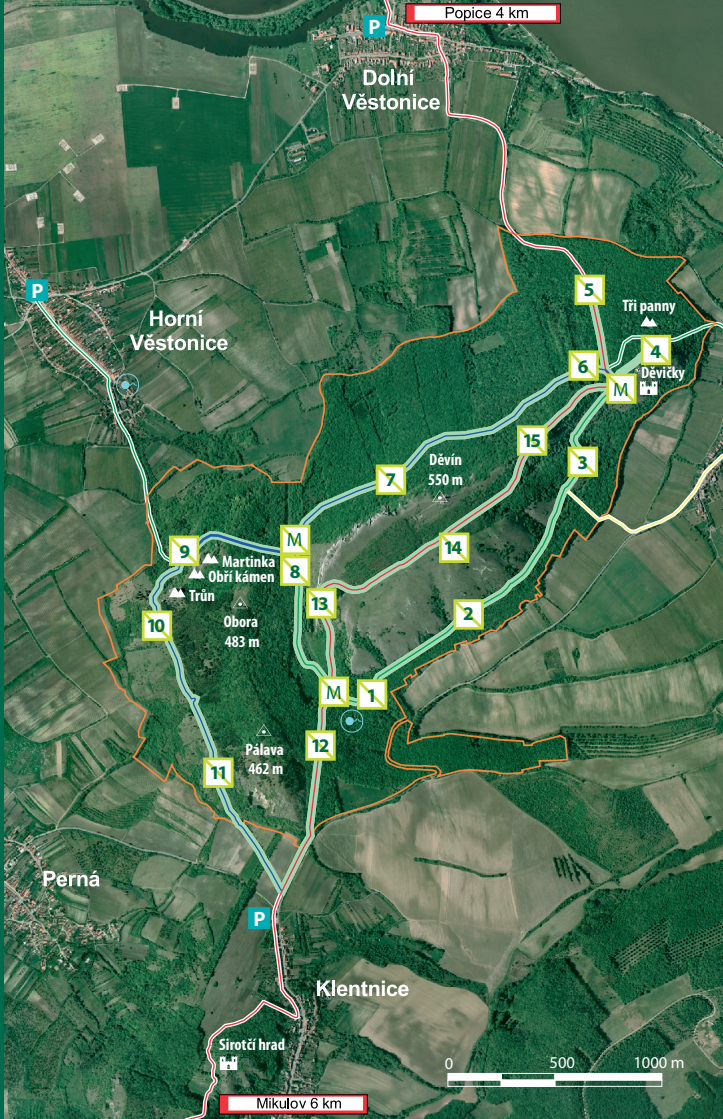
Pálava
462 m

Perná

Klentnice

Širotčí hrad

Mikulov 6 km

Vodní dílo Nové Mlýny III

NS Děvín

zprovozněna:	2004
celová délka:	10,7 km
max. převýšení:	190 m
informační panel:	15 ks
orientační mapa:	3 ks
fyzická náročnost:	střední
jazyk:	čeština

Nové Mlýny 4 km

- 1 ochrana přírody
- 2 teplomilné doubravy
- 3 skalní stepi
- 4 historie hradu Děvičky
- 5 dubohabřiny severovýchodních svahů
- 6 historie lesního hospodářství
- 7 suťové lesy
- 8 geologická stavba
- 9 skály a skalnaté svahy
- 10 pastviny a jejich údržba
- 11 invazní rostliny
- 12 historie a současnost myslivosti
- 13 člověk v krajině
- 14 drnové a luční stepi
- 15 vodní hospodářství pod Pálavou
- M orientační mapa

- hranice rezervace
- trasa NS
- červená značka
- modrá značka
- zelená značka
- žlutá značka
- pramen
- skály
- zřícenina
- parkoviště

8. Geologická stavba a geomorfologie

Součástí rezervace jsou dvě nejvýznačnější bradla Pavlovských vrchů - Děvín a Kotel. Tyto masívy jsou vzájemně odděleny sníženinou Soutěšky, která sleduje výraznou tektonickou linii.

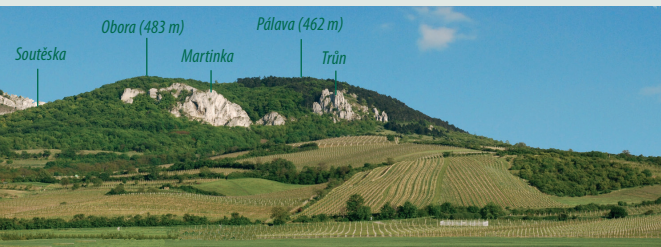
Na vrcholu Děvína jsou dvě oddělené šupiny ernstbrunnských vápenců, mezi nimiž leží vápnité jílovce a glaukonitické pískovce klementskeho a pálavského souvrství svrchní křídy. Ernstbrunnské vápence tvoří řadu skalních útesů a menších skalek. V hluboké sníženině Soutěšky mezi vrcholy Kotle a Děvína vystupují tmavé jílovce klenťnických vrstev, z východní strany Soutěšku

Krasové dutiny v Soutěsce

omezují svislé stěny ernstbrunnských vápenců s krasovými dutinami. Na západním úbočí Kotle vystupují mohutné skály Martinky s velkou rozsedlinou a vklíněným balvanem tvořícím nepravý skalní most, tzv. Velký špunt. Na úpatí velké skalní stěny na úbočí Děvína je zachováno holocenní a pozdně glaciální souvrství s hojnou měkkější faunou (42 druhů).

Na území celé rezervace se nachází řada opuštěných vápencových lomů. Největší z nich je na Kotli poblíž Perné a další větší lom je nad Horními Věstonicemi.

9. Skály a skalnaté svahy

Snad nejnapadnějším biotopem Národní přírodní rezervace Děvín-Kotel-Soutěska jsou skály a příkré skalnaté svahy. Jsou to stanoviště nejméně narušená člověkem, která nebyla ani v minulosti porostlá lesem. Rostliny zde rostou pouze ve spárách skal vyplněných malým množstvím zvětralin. Příkré západně a severně orientované skalnaté svahy vykazují mnohem vyrovnanější ekologické podmínky. Během dne zde není zdaleka tak teplo jako na jižně orientovaném svahu i půdní vlhkost je obvykle větší. Na těchto místech převládá typ skalní stepi, v němž dominuje pýchava vápnomilná. Doprovázejí ji některé vzácné reliktní druhy jako např. písečnice velkokvětá.

Provozování horolezectví je v současné době povoleno pouze na Kotli a to ve stěnách Martinky, Obřího kamene a omezeně i na Trůnu a Vzývající.

10. Pastviny a jejich údržba

Krajinu v okolí Pavlovských vrchů ovlivňoval člověk svou činností již od mladší doby kamenné. Jemu vděčí toto území za svoji současnou podobu a nadále zůstává na člověku závislé. Pokud by se Pavlovské vrchy ponechaly bez péče, nastoupila by sice příroda cestu přirozeného vývoje, ovšem za cenu nenávratné ztráty vzácných organismů, jež zde přezívají díky souhře přírody a člověka.

Podle map stabilního katastru z roku 1840 bylo asi 10 % pozemků využíváno

jako pastviny. Do roku 1900 se však rozsah pastvin snížil na polovinu a úplný zlom nastal v průběhu 20. století v souvislosti s kolektivizací a intenzifikací zemědělství. Dobytek byl natrvalo ustájen a malé plochy pastvin byly postupně opouštěny, zatímco produkce píce se přesunula na ornou půdu, následkem čehož došlo k zarůstání pastvin hlavně hlohy, šípky a trnkami. Pestrá stepní společenstva začala postupně degradovat.

Aby zamezili trvalé ztrátě, přebrali zodpovědnost o zarůstající cenné stepní plochy ochránci přírody. Obnova pastvin v rezervaci začala odstraněním náletových dřevin, poté následovalo pravidelné sečení. V současné době organizuje ochrana přírody ve spolupráci s místními zemědělci návrat k původnímu využití území – k extenzivní pastvě ovcí a koz.

Podzimní pastva ovcí na širokolistých suchých trávnicích

11. Invazní rostliny

Květena každého území obsahuje jak druhy původní, tak druhy zavlečené. Za **původní** se považuje takový druh, který se na určitém místě vyskytuje přirozeně bez zapříčinění člověka.

Rostliny **zavlečené** se na našem území začaly objevovat asi před sedmi tisíci lety s příchodem prvních zemědělců. Část z nich k nám člověk dopravil úmyslně, což platí zejména o užitkových a později okrasných rostlinách, zatímco jiné druhy, hlavně polní plevely, rozšiřoval proti své vůli, např. v nevyčištěném osivu. Rostliny zavlečené do konce středověku se označují jako archeofyty, zatímco rostlinám, které se k nám dostaly až po objevení Ameriky, se říká neofyty. Většina zavlečených rostlin nepřežije na novém stanovišti déle než několik let. Menší část během několika let nebo desetiletí zdomácní a začne se šířit bez přispění člověka. Příkladem jsou polní plevely a rumištní druhy.

Mezi zdomácnělými druhy se nacházejí také, které se velmi snadno rozšiřují na velké vzdálenosti, na nově obsazených místech se rozrůstají a často zatlačují původní vegetaci. Takové druhy označujeme jako **invazní**. Na Děvině k nim patří například pajasan žláznatý, trnovník akát, netýkavka malokvětá nebo borovice černá. Nápadným invazním druhem je také boryt barviřský, který je obzvláště hojný na jihovýchodním svahu. Odedávna se používal jako barviřská rostlina, neboť obsahuje látky, jejichž oxidační produkty jsou obvykle modře nebo purpurově zbarvené.

Trnovník akát
(*Robinia pseudacacia*)

Pajasan žláznatý
(*Ailanthus altissima*)

Boryt barviřský
(*Isatis tinctoria*)

12. Historie a současnost myslivosti

Koncem 19. století byla na Děvině založena obora. Rozsahem odpovídala zhruba ploše současné rezervace. Do obory byli nejdříve vypuštěni daňci, kteří se rychle rozmnožili. V roce 1910 jich bylo napočítáno asi 400 kusů. Před první světovou válkou přibyli k daňkům mufloni, kterých zde v polovině dvacátých let žilo asi 60. V roce 1953 bylo do obory vypuštěno stádečko koz bezoárových. Přemnožená zvěř poškozovala stepní společenstva a znemožňovala přirozenou obnovu lesa. Proto byla v roce 1996 obora zrušena, mufloni však na Děvině žijí dodnes.

Studánka s napajedlem v Soutěsce

V době vyhlášení CHKO Pálava v roce 1976 bylo v oboře 200 muflonů, 30 daňků a 26 koz bezoárových. Vegetace trpěla silným okusem, sešlapem a rozrušováním půdy na příkrých svazích, což podporovalo půdní erozi. Trus kopytníků způsoboval nadměrné obohacení půdy dusíkem, půdní prostředí se tak měnilo v neprospěch vzácné stepní květeny.

Správa CHKO Pálava se snažila od počátku své existence stavy zvěře omezit. V roce 1977 se po četných jednáních podařilo zrušit chov daňků a částečně snížit i stavy muflonů v oboře. Jednání

o dalším snížení stavů a případném zrušení celého oborního chovu zvěře na Děvině probíhala i v dalších letech s menším či větším úspěchem. Snaha o záchranu vzácných přírodních společenstev nakonec slavila úspěch v roce 1996, kdy byla obora Pálava rozhodnutím Ministerstva zemědělství zrušena. Kozy bezoárové byly z velké části odchyceny a přestěhovány do obory Vříšek na Českolipsku. Zbytky mufloní populace jsou však rezervaci stále přítomny spolu s původní srnčí zvěří a divokými prasaty.

13. Člověk v krajině

Za svůj současný vzhled, jedinečnost a pestrost území vděčí Pálava ojedinělým přírodním podmínkám a patrně nepřetržitému osídlení již od doby kamenné. Činnost člověka byla pro vzhled zdejší krajiny zásadní, bez jeho vlivu by toto území nebylo zdaleka tak pestré ani bohaté.

3 mil.

Pod Pálavou se usadili lidé už ve starší době kamenné. Po lovcích mamutů zůstaly četné archeologické památky. Nejznámější z nich je soška Věstonické venuše z pálené hlíny. Hlavička ženy vyřezaná z mamutoviny je mistrovským řezbářským dílem a jediným známým portrétem fosilního člověka.

6 000

V 6. tisíciletí př. n. l. k nám přicházejí první zemědělci, kteří vytvářejí hustou síť sídlišť podél vodních toků. Stavěli typické domy dlouhé 20–40 m. Jejich zbytky a také zásobní a odpadní jámy a další sídlištní nálezy jsou bohatě zastoupeny i v kraji pod Pálavou.

750

V době bronzové začíná intenzivní vliv člověka na krajinu v důsledku odlesňování a zemědělského hospodaření. Na vrcholu Děvína, na Kotli a na Stolové hoře se nacházela opevněná hradiska.

400

V posledních stoletích starého letopočtu osídlili kraj pod Pálavou Keltové.

0

400

Po jejich odchodu se zde usadily germánské kmeny, které se ve 2. stol. n. l. dostaly s Římskou říší do velkého válečného střetu známého jako markomanské války. V této době vybudovali Římané nedaleko Mušova vojenský tábor.

600

let

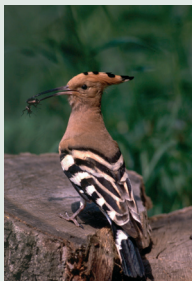
Nejstarší Slované se objevili už v 6. stol. Později byl kraj pod Pálavou součástí Velkomoravské říše. Archeologické nálezy dokládají značnou hustotu tehdejšího osídlení.

14. Drnové a luční stepi

Step je označení pro bezlesou vegetaci, většinou s převažujícími trávami a jarními dvojděložními bylinami. Přirozeně se vyskytují v dlouhém pásu od Ukrajiny po Mongolsko. Ve střední Evropě nacházíme obdobné porosty na nejsušších a nejteplejších stanovištích, kde nejsou schopny přežít stromy. Jde tedy o jakési nepravé stepi, podmíněné extrémními podmínkami prostředí. Důležitým činitelem vzniku a existence stepí v našich podmínkách je člověk, který pastvou a vypalováním naše stepi po tisíciletí formoval a udržoval. Bez jeho vlivu by většina našich stepí pomalu zarostla dřevinami.

Hvězdnice chlumní
(*Aster amellus*)

Dudek chocholý
(*Upupa epops*)

Bělozářka větevnatá
(*Anthericum ramosum*)

Plaskoroh pestrý
(*Libelloides macaronius*)

Černýš rolní
(*Melampyrum arvense*)

Kobylka sága
(*Saga pedo*)

15. Vodní hospodářství pod Pálavou

V roce 1975 odzvonilo jedinečným lužním porostům na březích Dyje pod Pálavou. Byl to rok zahájení výstavby vodního díla Nové Mlýny (VDNM), která způsobila ztrátu nenahraditelných přírodních i kulturních hodnot. Vybudování tří nádrží tvořících vodní dílo Nové Mlýny na řece Dyji bylo součástí tzv. komplexních vodohospodářských úprav na jižní Moravě.

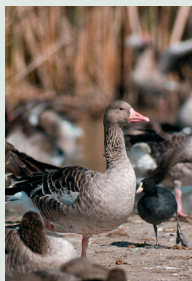
Před rozhodnutím o realizaci tohoto sporného záměru byl zpracován rozsáhlý soubor geoekologických prognóz. Výsledkem bylo varování před nepříznivými účinky vodního díla na ekologicky velmi cennou krajinu údolní nivy. Přes varovné prognózy přírodovědců byly vodohospodářské úpravy uskutečněny. Celé dílo bylo dokončeno v roce 1989.

Přes všechna negativa měla výstavba vodního díla i pozitivní efekt. Střední nádrž (tzv. Věstonická) se stala jednou z našich významných ornitologických lokalit, a to díky hnízdění, průtahu i zimování ptáků. Evropsky významné

je zimování desetitisíců severských husí a několika desítek orlů mořských. Na střední nádrži byla v roce 1982 zaznamenána první stálá kolonie kormorána velkého u nás. Pravidelně zde hnízdí např. racek černohlavý, rybák obecný nebo husa velká.

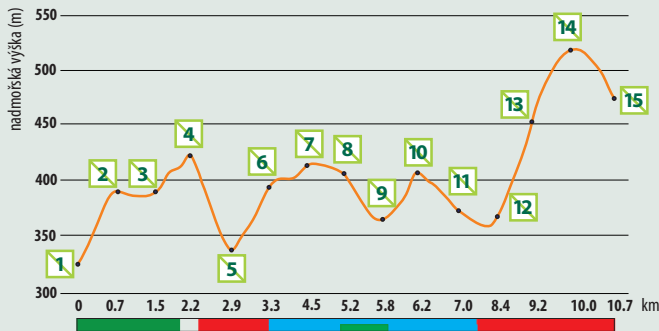

Kormorán velký
(*Phalacrocorax carbo*)

Husa velká
(*Anser anser*)

Výškový profil naučné stezky Děvín a její souběh s turistickým značením

Nejbližší informační centra:

Turistické informační centrum Mikulov, Náměstí 1, Mikulov, tel. 420 519 510 855

Turistické informační centrum Pasohlávky, Pasohlávky, tel. 420 519 427 624

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Pálava.

Text: Správa CHKO Pálava

Foto: R. Hédl, J. Kmet, P. Macháček, V. Riedl

Titulní fotografie: dub šípák nad Soutěskou, autor I. Prümmer

Mapa: Správa CHKO Pálava; datový podklad © GEODIS BRNO, spol. s r.o.

Schéma horolezeckého areálu: © Vladimír Skýpala, 2002

Grafické zpracování: ZO ČSOP 56/13 Pálava, Mikulov

Tisk: Gill, s.r.o.

Rok vydání: 2009

ISBN 978-80-87051-67-2

Správa CHKO Pálava, Náměstí 32, Mikulov, 692 01

tel.: 420 519 510 585, **fax:** 420 519 511 130, **e-mail:** palava@nature.cz

www.palava.nature.cz